

FORDON I SAMBAND MED GOLFSPEL

Svenska Golfförbundet

Innehållsförteckning	Sid
Sammanfattning	2
1. Klassificering	3
2. Golfbil	3
2.1 Terrängvagn eller terränghjuling	
2.2 Terrängkörningslagen (TKL)	
2.3 Dispens från förbudslagstiftningen	
2.4 Registreringsplikt	4
2.5 Trafikförsäkring och fordonsskatt	
2.6 Vagnskadeförsäkring	5
2.7 Förvaring, parkering och övrig försäkring	
2.8 Uthyrning av golfbilar, tillstånd och utbildning	6
2.9 Körning med privatägd golfbil på golfbana	
2.10 Körkort – behörighet B räcker långt	7
2.11 Inhägnad golfanläggning	
2.12 Golfbil som arbetsfordon och körning utanför anläggningen	8
3. Golfmoped	9
3.1 Mopedklass 1	
3.2 Mopedklass 2	
3.3 Hjälmtvång och lagstiftning	
3.4 Körkort och förarbevis	
3.5 Uthyrning och försäkring	
4. Golfcykel	10
4.1 Lagstiftningar, körkortskrav m.m.	
4.2 Kan vad som helst definieras som en eldriven rullstol?	
5. Tillsynsmyndighet	11
6. Eventuell lagändring - att hålla koll på	12
7. Fordon vid tävlingsspel	12
8. Rekommendationer och exempel på lokala bestämmelser	13
8.1 Uthyrning av fordon	
8.2 Körning med privatägda fordon	

Fordon i samband med golfspel

Svenska Golfförbundet gav 2005 ut skriften ”Golfbilar – ett snurrigt regelverk”. Mycket har hänt sedan dess på såväl lagstiftningens område som utvecklingen av nya fordon. Reglerna är kanske något mindre snurriga men omgärdas fortfarande av lagstiftarens förbud, krav och dispenser. Det är därför angeläget att uppdatera vad som gäller för golfbanor och anläggningsägare där körning med olika fordon tillåts i samband med golfspel. I slutet av skriften finns också information om eventuella lagändringar, rekommendationer och exempel på lokala bestämmelser som bör vara vägledande för golfanläggningens egna bestämmelser.

Sammanfattning

- Först och främst. Anläggningsägaren måste fatta beslut om körning på banan med olika fordon, såsom golfbil, golfmoped eller golfcykel, kan och ska tillåtas. Bland annat bör följande beaktas. Är banan anpassad för körning med olika fordon? Finns särskilt svåra passager med hög olycksrisk? Hur påverkas skötseln av banan, slitage etcetera? Hur ser anläggningsägaren på frågan golfspel med fordon ur ett idrottsligt perspektiv?
- Innan ytterligare beslut fattas i frågan måste anläggningsägaren inhämta medgivande från markägaren (om det är annan än anläggningsägaren) om att körning med fordon på golfbanan ska tillåtas. Syftet är att undvika markskador, negativ miljöpåverkan med mera.
- Ger markägaren tillåtelse att köra golfbil och/eller golfmoped krävs sedan dispens från förbudslagstiftningen i terrängkörningslagen. Körning med fordon i terräng är förbjuden och dispensen utfärdas av Länsstyrelsen.
 - Anläggningsägaren bör kontrollera om Länsstyrelsen sedan tidigare fattat ett generellt beslut i dispenserfrågan som omfattar alla golfanläggningar med anslutning till SGF.
 - Om generell dispens inte finns eller den av något skäl inte passar kan anläggningsägare söka enskild dispens för den egna anläggningen.
 - Dispens medges om det finns särskilda skäl. Särskilt skäl kan vara rörelsehinder och körning av funktionärer i samband med golftävling.
- Med dispensen som grund bör anläggningsägaren fatta beslut om i vilken omfattning körning ska tillåtas. Bland annat bör följande beaktas. Vem ska få köra golfbil? Golf och fordon ur ett idrottsperspektiv? Ska uthyrningsverksamhet finnas? Ska körning med privatägda fordon tillåtas?
- Registreringsbesiktning av anläggningens egna golfbilar är ett myndighetskrav.
- Trafikförsäkring för golfbil och golfmoped är ett myndighetskrav.
- Krav på körkort gäller för körning med golfbil och golfmoped.
- Vagnskadeförsäkring tecknas frivilligt av fordonsägaren.
- Körning med så kallad golfcykel lyder inte under förbudslagstiftningen i terrängkörningslagen. Inga körkortskrav ställs eller krav på trafikförsäkring, dock bör alltid tillstånd inhämtas av markägaren för körning.
- Ska uthyrningsverksamhet bedrivas krävs särskilt uthyrningstillstånd, registrering i bilregistret samt utbildning. Uthyrningskontrakt bör tas fram.
- Persontransportmedel är inte tillåtet vid tävling och vid hcp-grundade sällskapsronder. Läkarintyg krävs för dispens.
- Lokala och noggranna bestämmelser avseende körning med olika fordon inom den egna anläggningen bör tas fram. Bland annat kan denna skrift vara vägledande för sådana bestämmelser.

1 Klassificering

Enligt lagen om vägtrafikdefinitioner (2001:559) följer nedanstående klassificering av de vanligaste fordon som används i samband med spel på golfanläggning.

- Golfbil** - klassificeras som ett *Terrängmotorfordon*. Terrängmotorfordon delas in i *Terrängvagnar* och *Terrängskotrar*. Terrängskotrar består i sin tur av *Snöskoter* och *Terränghjuling*. En golfbil är antingen en *Terrängvagn* eller en *Terränghjuling*, beroende på dess vikt.
- Golfmoped** - kan vara dels en *Moped klass 1* dels en *moped klass 2* (benämns ibland golfskoter).
- Golfcykel** - ett fordon som är avsett att drivas med tramp- eller vevanordning och inte är ett lekfordon. Då många golfmopeder/skotrar är byggda som eldrivna rullstolar, permobiler, kan flertalet av dem definieras under kategorin *Cykel*.

2 Golfbil

2.1 Terrängvagn eller terränghjuling

En så kallad golfbil är ett motordrivet fordon som är inrättat huvudsakligen för att själv-ständigt användas till person- eller godsbefordran i terräng. Golfbilen räknas som en lätt terrängvagn överstigande 400 kg och som terränghjuling understigande 400 kg i tjänstevikt. Golfbilens vikt har betydelse för vem som får köra den, vilket vi återkommer till längre ned.

2.2 Terrängkörningslagen

Terrängkörningslagen (TKL) är enligt förarbetena en förbudslag som syftar till att skydda allmänna intressen mot skador och störningar som orsakas av trafik med motordrivna fordon. Den förbjuder generellt sett körning i terräng på barmark samt viss körning i snötäckt terräng. Lagen syftar således till att skydda mark och vegetation mot skador samt att minska störningar på fauna och friluftsliv. Lagen riktar sig till alla som kör i terrängen, även till den som avser att köra på sin egen mark. Enligt TKL (1975:1313) 1 § 1 st "Körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk är förbjuden i hela landet".

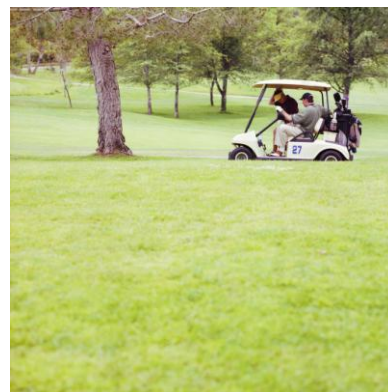
2.3 Dispens från förbudslagstiftningen

Till TKL finns en Terrängkörningsförfordning (TKF) (1978:594) som anger vilka dispenser och undantag som gäller utifrån lagstiftningen. Här framgår bland annat att motorfordon eller terrängfordon trots förbudet i nyss citerad lagtext enligt TKF § 1, 6 p. får användas vid ”skötsel - och anläggningsarbete inom park- idrotts- eller friluftsområden”. Detta innebär att körning med golfbil (med flak) av banpersonal i samband med arbete på golfbana är tillåten medan all annan körning med golfbil är förbjuden, om man inte erhållit dispens från Länsstyrelsen (LS).

Naturvårdsverkets råd vid terrängkörning

År 2005 utkom Naturvårdsverket (NVV) med en handbok med allmänna råd till TKL och TKF. <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-0136-1.pdf>. När det gäller körning på golfbanor i samband med golfspel eller vid funktionärsarbete finns följande skrivning under kapitel 4.

Eftersom golfbanor är terräng och golfbilar är motordrivna fordon är körning med golfbilar på golfbanor förbjuden enligt TKL. Samma sak gäller för mopeder av klass 1 eller 2 som används på golfbanor. Länsstyrelsen kan meddela dispens eller föreskrifter med undantag för enskild att använda golfbil eller moped på golfbanor om det finns särskilda skäl. Vid prövning av undantag för körning med motordrivna fordon på golfbanor bör det beaktas att eldrivna golfbilar och mopeder orsakar mindre miljöstörningar genom att de är mer tystgående än bensindrivna sådana, ger ett lägre marktryck och varken läcker bränsle eller avger avgaser. Det bör därmed vara lättare att få dispens för körning med eldrivna fordon. Föreskrifter med undantag bör även kunna avse enbart sådana fordon.

Allmänt råd till 12 § TKF

Rörelsehinder bör kunna vara ett särskilt skäl för undantag. Särskilt skäl för undantag kan även anses finnas för t.ex. funktionärer i samband med golftävlingar.

Dispens för körning med golfbil på golfbanor kan således medges av varje läns LS om det finns särskilda skäl (vilka definieras i allmänt råd till 12 § TKF ovan). Tidigare stod i de allmänna råden att om rörelsehinder ska vara ett särskilt skäl för undantag krävs läkarintyg. Den formuleringen är borttagen men kravet på läkarintyg torde fortfarande gälla i lagstiftarens mening. Den ändrade skrivningen skulle kunna tolkas som om en anläggningsägare i större utstäckning medges rätt att definiera vem som ska få köra golfbil om dispens med sådan formulering föreligger. Saken är dock inte prövad av förvaltningsdomstolen. En dispens kan omfatta alla golfbanor eller enskild golfbana i länet eller enbart omfatta en viss målgrupp exempelvis; funktionärer för körning på golfbana i samband med golftävling. I de fall då dispens meddelats för enskild golfbana är det dennas ansvar att medgivande från markägaren för körningen föreligger innan körning kan ske. Om beslutet gäller ett generellt undantag för alla länets golfbanor, med anslutning till SGF, har ofta medgivandet redan klarats av i samrådet LS/markägare. Beträffande rörelsehinder har många LS medgivit generell dispens.

2.4 Registreringsplikt

Oavsett typ av terrängmotorfordon golfbilen klassificeras som är den registreringspliktig och får således inte brukas oregistrerad. En terränghjuling, golfbil upp till 400 kg, ska uppfylla kraven om CE-märkt terrängskoter (VVFS 2003:18) och en lätt terrängvagn, golfbil mellan 401-2000 kg, ska uppfylla kraven i Vägverkets föreskrift (VVFS 2003:17).

Registreringsbesiktning sker hos Svensk Bilprovning.

Dispens

Svensk Bilprovning är ytterst sträng i sin bedömning, vilket innebär att de utrustningskrav som ställs på ett terrängmotorfordon också måste uppfyllas av golfbilen för att den ska bli registrerad (bland annat hel- och halvljus, bromsljus, separat parkerings- och färdbroms med mera). Men, dispens kan ges från dessa utrustningskrav. Det kommer därför an på återförsäljarna/leverantörerna av golfbilar att ansöka om denna dispens för sina modeller av golfbilar. Dispensansökan skickas till Trafikverket (tidigare Vägverket).

För ansvariga vid köp av golfbil via återförsäljare är det därför viktigt att alltid kräva att bilen är registreringsbesiktigad (det räcker inte med så kallad förregistrering). Om inte det är gjort eller görs, har ansvariga på anläggningen skyldighet att se till att registreringsbesiktning sker.

En begagnad golfbil kan förstas vara registreringsbesiktigad. Om den inte är det har ansvariga på anläggningen ansvar att så sker antingen med stöd av nämnda dispens från utrustningskrav, eller genom att utrusta den enligt gällande krav och bestämmelser. Det senare kan vara kostsamt.

2.5 Trafikförsäkring och fordonsskatt

En golfbil oavsett klassificering ska också vara trafikförsäkrad men bilen är befriat från fordonsskatt. Särskilda trafikregler har meddelats i terrängtrafikkungörelsen (1972:594).

Trafikförsäkring är alltså obligatorisk och ersätter;

- sakskada (andra fordon, natur etc.)
- personskada (inklusive skada på förare och passagerare)

Däremot ersätter inte trafikförsäkringen sakskada på den egna golfbilen i samband med en incident. En särskild vagnskadeförsäkring måste tecknas och åberopas om ersättning ska utgå för sådan skada (se nästa avsnitt). Vad händer vid personskada med en uthyrd golfbil inblandad som saknar trafikförsäkring? I ansvarsfrågor gäller generellt - och under förutsättning att lagar och förordningar beaktats - att ansvarig styrelse eller den som i

delegation eller befattningsbeskrivning företräder styrelsen inte har ett personligt ansvar. Men om gällande lagar och förordningar inte följts som i det här exemplet, det vill säga att trafikförsäkring saknas, kan styrelsen eller den styrelsen delegerat ansvaret till bli personligen betalningsansvarig. Anläggningsägaren uppmanas därför att trafikförsäkra sina golfbilar på samma sätt som övriga åkbara fordon på anläggningen som bland annat brukas i anslutning till banskötsel.

Vad gäller då vid en olycka med en trafikförsäkrad golfbil som körs oregistrerad? Som tur är gäller trafikförsäkringen i alla fall, den har inte med registreringsplikten att göra.

Slutsats; en golfbil som enligt TKL är registreringspliktig men som trots detta saknar denna registreringsbesiktning och därav torde ha körförbud likväl kan - och bör - vara trafikförsäkrad. Samma förhållande gäller även körning med en privatägd golfbil.

2.6 Vagnskadeförsäkring

Varken trafikförsäkring eller SGF:s medlemsförsäkring täcker sakskada på golfbilen, för det krävs vagnskadeförsäkring. Vagnskadeförsäkring är inte obligatorisk. Ägaren av golfbilen bestämmer om hel- eller halv vagnskada ska tecknas och ansvarar för premiebetalning. Försäkringsbolag erbjuder normalt en särskild försäkring om bilar brukas för kommersiell uthyrning. Tas försäkringen i anspråk utgår självrisk enligt avtal. Vid uthyrning, var noga med att kontrollera självriskens storlek vid försäkringens tecknande då den uthyrande parten tydligt bör beskriva vad som gäller i detta avseende i uthyrningskontraktet. Jämför med uthyrning av personbilar (Europcar, Hertz) där exempelvis självriskeliminering erbjuds mot särskild avgift. Saknas vagnskadeförsäkring och olyckan är framme måste den som hyr golfbilen bära eventuella ersättningskrav på egen hand, kanske med hjälp av privata försäkringar.

2.7 Förvaring, parkering och övrig försäkring

Vid förvaring av golfbil på golfanläggning är det viktigt att tänka på hur detta ska ske samt om andra försäkringar är nödvändiga. När golfbilar är parkerade ska nycklarna inte sitta kvar i bilen utan förvaras på ett betryggande sätt. Detta gäller golfbilar som är parkerade såväl utomhus som inomhus. Man bör dessutom noga överväga om golfbilen/ -arna ska stöldförsäkras eller ej. Självklart bör byggnader som golfbilar förvaras i vara försäkrade. Om golfanläggningen har golfbilar parkerade i garage och bilparken består av såväl elbilar som bensindrivna bilar är en stark rekommendation att de parkeras i separata utrymmen. Risk finns att gnistbildning kan uppstå från laddningsaggregaten till elbilar som kan antända bensinångor. Försäkringsbolagen ställer inte krav på förvaring i separata utrymmen i försäkringsvillkoren, men om olycka inträffar görs en bedömning om oaksamhet förekommit.

2.8 Uthyrning av golfbilar, tillstånd och utbildning

På många anläggningar förekommer uthyrning av golfbil. Uthyrningsverksamhet är endast tillåtet i den omfattning som Terrängkörningslagens dispensbeslut medger. Uthyrning till annan än vad dispensen från TKL medger är inte tillåtet, d.v.s. allmän uthyrning. Lagen om biluthyrning (SFS 1998:492) <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19980492.htm>, reglerar anläggningens uthyrningsverksamhet. Observera att lagen tillämpas vid yrkesmässig (mot betalning) uthyrning av golfbilar och att särskilt tillstånd krävs. Bilen ska också vara registrerad för detta ändamål. Se avsnitt 2.4. För att bedriva yrkesmässig uthyrning krävs särskilt yrkeskunnande vilket fås efter genomförd och godkänd utbildning anordnad av Biluthyrarna Sverige - Biluthyrningsbranschens riksförbund. Den sökande måste ha gått utbildningen senast tre år innan ansökan om tillstånd till uthyrningsrörelse. Transportstyrelsen prövar om den som ansöker om tillstånd har skaffat yrkeskunnande på annat sätt om den ansökande inte har gått utbildningen.

För att ansöka om tillstånd att driva uthyrning samt ansökningsblanketter hänvisas vidare till www.yrkestrafiken.se eller följande länk, <http://www.yrkestrafiken.se/Transportsaljare/Biluthyrning/Ansokan-om-tillstand-for-biluthyrning/>.

2.9 Körning med privatägd golfbil på golfbana

Privatägda golfbilar är relativt ovanligt men det förekommer. Körningen omfattas av krav på registreringsbesiktning, obligatorisk trafikförsäkring samt att körkortslagstiftningen efterlevs. Ägaransvar gäller. Överträdelse av ägare eller förare kan leda till såväl skadestånd som rapport till åklagare om olovlig körning och möjliga dagsböter.

Golfanläggningen har ett ansvar för att för körning vid varje enskilt tillfälle sker enligt lokala bestämmelser och enligt SGF:s rekommendationer - med Länsstyrelsens dispens som grund.

2.10 Körkort - behörighet B räcker långt

Körning med golfbil lyder under körkortslagstiftningen (så länge anläggningen inte är inhägnad, se nästa stycke), det vill säga föraren får inte vara yngre än 18 år. Körkort för personbil med behörighet B är tillräckligt för att köra golfbilar som väger upp till 400 kg - terränghjuling. Majoriteten av marknadens golfbilar klassificeras som terränghjuling. Dock finns ett undantag; körning med terränghjuling tillåts från 16 års ålder men då krävs innehav av förarbevis för terrängskoter utfärdat av Transportstyrelsen.

Enligt Körkortslagen (1998:488) framgår i 2 kap. 3 § -
”Terränghjuling får köras endast av den som har
förarbevis för terränghjuling. Lag (2009:189)”.

Men, efter att SGF till Regeringskansliet inlämnat ett remissyttrande angående körkortskrav för körning med golfbil till förarbevisutredningen 2005 har en ändring skett som bekräftar att behörighet B räcker - inte i Körkortslagen utan i Körkortsförordningen 8 Kap, 9 a § enligt följande: **Trots bestämmelserna i 2 kap 3 § körkortslagen får den som har körkort med behörigheten B köra en terränghjuling på spelytor och anlagda transportvägar inom golfanläggningar. Förordning (2009:190).**

2.11 Inhägnad golfanläggning

Om en golfanläggning anses inhägnad medför det att körning med golfbil inte omfattas av vare sig TKL, TKF eller körkortslagstiftning. Registreringsplikt och trafikförsäkring krävs dock även om området är inhägnat. Transportstyrelsen meddelar emellertid att det är stränga krav för att en anläggning ska godkännas som inhägnat område då i praktiken inte vem som helst ska kunna ta sig in (jämför motorstadion). En vanlig golfanläggning välkomnar ju såväl medlemmar som gäster att besöka både restaurang och shop utan kontroll eller avgift vid entrén. Inhägnade golfanläggningar är därför sällsynta. Fråga lokal polismyndighet för närmare definition av inhägnat område.

2.12 Golfbil som arbetsfordon och körning utanför anläggningen

En golfbil som används som ett arbetsfordon räknas inte som ett terrängmotorfordon. Ett sådant fordon är ett motorredskap klass 2 och får enligt TKF § 1, 6 p. användas vid ”skötsel - och anläggningsarbete inom park- idrotts- eller friluftsområden”. Här faller också krav på körkort och förarbevis. Däremot krävs trafikförsäkring och lagen om arbetsmiljö gäller för den som kör fordonet som arbetsredskap. Golfanläggningen är ansvarig för den som kör och dennes utbildning för körning med fordonet.

Vagnskadeförsäkring bör också övervägas.

Används en golfbil för körning utanför golfbanan betraktas den inte längre som ett terrängmotorfordon. Fordonets utrustning avgör hur fordonet klassificeras. Det bör nämnas att en golfbil kan klassificeras inom flera kategorier och med klassificeringen hörande krav på körkort eller förarbevis. Detta regelverk faller dock utanför den här redogörelsen.

3 Golfmoped

Det är relativt ovanligt med så kallade golfmopeder på den svenska marknaden. En golfmoped är ett ensitsigt fordon som är byggt för att kunna transportera en person och en golfbag och ligger definitionsmässigt mycket nära en golfcykel som beskrivs i nästa avsnitt. Lite förenklat är det bara hastigheten som avgör klassificeringen. Klassificering av fordonet påverkar vilka olika bestämmelser ägaren och brukaren är skyldig att följa.

3.1 Mopedklass 2

En moped kan vara såväl två-, tre-, och fyrhjulig. En golfskoter är oftast tre- eller fyrhjulig. För att definieras som en moped klass 2 får motorns nettoeffekt inte överstiga 1 kilowatt samt att maxhastigheten inte får överstiga 25 km/h. Mopeden måste ha ett CoC-intyg (Certificate of Conformity), det vill säga den måste vara EG-typgodkänd, men den kräver ingen registreringsskylt. En golfcykel som inte uppfyller villkoren för att klassificeras som cykel är en moped klass 2.

3.2 Mopedklass 1

En moped klass 1 (s.k. EU-moppe) kan sägas utgöra alla övriga mopeder som inte är klass 2, det vill säga den har en maxhastighet på 45 km/h och motorns nettoeffekt får inte överstiga 4 kilowatt. Även här måste ett CoC-intyg föreligga, med den skillnaden att mopeden ska registreras, vilket sker hos Trafikverket som också utfärdar registreringsskylt.

3.3 Hjälmtvång och lagstiftning

Vid körning med moped föreligger hjälm tvång, även om man kör på en golfbana. Precis som för en golfbil gäller också Terrängkörningslagen (TKL) och Terrängkörningsförordningen (TKF). Naturvårdsverkets bestämmelser och råd, som beskrivs under avsnittet Golfbilar, gäller således även för golfmopeder. Ett allmänt förbud, men med möjlighet att medges dispens från LS. Dispens erhålls lättare (sannolikt endast) för mopeder med eldrift.

3.4 Körkort och förarbevis

Lägståldersgräns för att få framföra moped är 15 år. Beträffande moped klass 1 gäller dessutom körkortskrav AM från och med 1 oktober 2009. Det skärpta kraven innebär bland annat en höjd utbildningsnivå och att examinationen sker hos Vägverket. För moped klass 2 gäller från samma tidpunkt krav på förarbevis.

3.5 Uthyrning och försäkring

Lagen om biluthyrning gäller inte uthyrning av golfmopeder. Trafikförsäkring är inte obligatorisk men rekommenderas då hastigheten är så pass hög att olycksrisk föreligger.

Om trafikförsäkring saknas riskerar styrelsen eller den styrelsen delegerat ansvaret till, precis som när det gäller golfbilar, att bli personligt betalningsansvarig. Anläggningsägaren uppmanas därför att trafikförsäkra sina golfmopeder på samma sätt som övriga åkbara fordon på anläggningen som brukas i anslutning till banskötsel. Om vagnskadeförsäkring önskas kontakta försäkringsbolag för offert.

4 Golfcykel

Som vi nämnt ovan blir det allt vanligare med den här typen av fordon för att transportera den som har rörelsehinder runt golfbanan. Ofta är den ombyggd för att även kunna transportera en golfbag.

Definitionsmässigt klassificeras eldriven rullstol eller så kallad permobil som Cykel även om de till skillnad från en ”standardcykel” är tre- eller fyrhjuliga. För att räknas som en eldriven rullstol gäller:

- maxhastigheten får inte överskrida 15 km/h,
- den får enbart ha en sits och sitsen ska anses anpassad till person med rörelsehinder,
- uppfylla regler om produktsäkerhet och vara CE-märkt (vilket görs av tillverkaren),
- att fordonet på ett enkelt sätt ska kunna framföras i gångtrafik

4.1 Lagstiftningar, körkortskrav m.m.

Då en eldriven rullstol definieras som en cykel gäller allemansrätten, det vill säga terrängkörningslagen sätter inga begränsningar, under förutsättning att naturmark inte förstörs. Däremot bör man alltid ha markägarens tillstånd för att få framföra fordonet på golfbanan, då allemansrätten är utsläckt på de finklippta delarna av golfbanan (fairway och foregreen).

Det finns inga ålderskrav på att framföra en eldriven rullstol. Inget krav på körkort eller förarbevis. Ej heller finns något behov av en trafikförsäkring då hastigheten är låg. Önskas stödförsäkring eller vagnskadeförsäkring är det upp till ägaren att kontakta försäkringsbolag för offert. Inte heller krävs tillstånd för uthyrning eller krav på registreringsbesiktning.

Hjälmtvång, gäller för tvåhjulig cykel för den som är under 15 år. Hjälmtvång gäller inte för tre- eller fyrhjuliga eldrivna rullstolar.

4.2 Kan vad som helst definieras som en eldriven rullstol?

Nej, inte riktigt vad som helst. SGF rekommenderar inte en ombyggnation av golfbil till att vara ensitsig och där motorn och drevning anpassats till en maxhastighet av 15 km/h - i syfte att kategoriseras som cykel. En sådan ombyggnations giltighet är dessutom aldrig prövad enligt Transportstyrelsen.

En hemmabyggt elrullstol däremot skulle kunna kategoriseras som cykel, under förutsättning att den har en sits anpassad för person med rörelsehinder (ej cykelsadel) samt i övrigt uppfyller de uppsatta villkoren för storlek, vikt och utseende samt regler enligt produktsäkerhetslagen och att den är CE-märkt.

Beträffande körning utanför golfbanan gäller samma regler som för cykel, det vill säga krav på reflexer samt fram och baklyse som kan slås på vid mörker.

Det finns ett relativt nytt fordon på marknaden som kallas tvåhjuligt balansfordon. Ett fordon med två hjul på tvären. Fordonet är inte klassificerat som vare sig cykel, moped eller annat fordon och är därför i dagsläget inte tillåtet att framföra, varken i terräng eller på golfbana. Rättsläget är dock för närvarande oklart. Se vidare kap. 6.

5 Tillsynsmyndighet

Länsstyrelsen är tillståndsmyndighet med avseende på TKL och kan uppdra åt polisen - som är tillsynsmyndighet - att göra eventuella kontroller eller tillslag. Den anläggning som medgivits dispens enligt TKL är skyldig att uppvisa gällande beslut om undantag från förbudslagstiftningen på uppmaning av en polis eller en naturvårdsvakt.

Även gällande registreringsplikt av terrängfordon och efterlevnaden av körkortslagstiftningen är det polisen som är tillsynsmyndighet.

Golfmoped eller golfcykel? Det är framförallt maxhastigheten på fordonet, och till viss del prestandan i övrigt, som avgör klassificeringen. Av den anledningen är det svårt att med blotta ögat avgöra om det rör sig om en golfmoped eller golfcykel.

6 Eventuell lagändring – att hålla koll på

Riksdagen har under våren 2010 erhållit en proposition som bland annat innehåller ett förslag till ändring av lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner för cykel. Dagens definition under kategorin cykel lyder:

2. En eldriven rullstol som förs av den åkande och är konstruerat för en hastighet av högst 15 km/h.

Förslag till ändring lyder:

2. Ett eldrivet fordon utan tramp- eller vevanordning som är
- a. inrättat huvudsakligen för befordran av en person,
 - b. inrättat för att föras av den åkande, och
 - c. konstruerat för en hastighet av högst 20 kilometer i timmen.

Som svar på propositionen har regeringen svarat enligt följande:

Regeringens förslag: Ett eldrivet fordon som är inrättat för en person, för att föras av den åkande och konstruerat för en hastighet om högst 20 kilometer i timmen ska kunna användas i trafik på samma sätt som cyklar och rullstolar används i dag. Exempel på sådana fordon är eldrivna rullstolar, elskotrar och tvåhjuliga balansfordon. Om fordonen framförs i gångfart ska de också få framföras på gångbana.

Regeringens bedömning: Transportstyrelsen bör få meddela närmare föreskrifter om tekniska krav.

Av propositionen och regeringens svar är sannolikheten stor att en ändring avseende vägtrafikdefinitionen för cykel är att vänta. Den stora skillnaden i förslaget är att man ändrar definitionen från eldriven rullstol till ett eldrivet förflytningsfordon och höjer maxhastigheten till 20 km/h. Förslaget inbegriper även ett tvåhjuligt balansfordon som idag inte är tillåten. Transportstyrelsen blev klar med den tekniska utredningen den 1 juli 2010 och har överlämnat frågan till Näringsdepartementet för brukanderegler och eventuella kompletterande bestämmelser. När lagändringen föreslås riksdagen är dock upp till regeringen.

Propositionen i sin helhet finns att läsa under följande länk:
<http://www.regeringen.se/content/1/c6/14/32/58/d1e905cb.pdf>

7 Fordon vid tävlingsspel

Svenska Golfförbundets Spel- och Tävlingshandbok 2008-2011 fastställer vilka bestämmelser som gäller för en tävling. Kapitel 6, Tävlingsregler, behandlar persontransporthjälpmedel såsom golfbil, golfmoped, cykel eller motsvarande. Grundregeln är att transporthjälpmedel inte får användas i tävling, ”Spelare ska gå hela tiden under rondan”. Förbudet gäller även handicapgrundande sällskapsronder.

Det finns undantag från detta förbud. Bland annat kan dispens medges vid uppvisande av läkarintyg. Märk att dispens enligt Terrängkörningslagen måste föreligga på aktuell anläggning, för att dispens att köra golfbil eller annat fordon vid tävling ska kunna beviljas.

8 Rekommendationer och exempel på lokala bestämmelser

8.1 Uthyrning av fordon

- Uthyrning av och körning med golfbil eller golfmoped kan bara medges om godkännande finns från markägaren och i enlighet med dispensbeslut från LS.
- Ansvarig personal bör ges bemyndigande att avgöra till vem uthyrning ska ske i enlighet med dispens från LS, direktiv från styrelsen och eventuellt årsmötesbeslut.
- Enbart körning på spelytorna; fairway, semiruff och ruff och transportvägar mellan golfhålen, inom klubbhusområdet samt i anslutning till parkeringsområden tillåts.
- Stor hänsyn och försiktighet ska iakttas vid körning; inga bromssladdar eller hastiga manövrar.
- Stor hänsyn ska iakttas till andra spelpartier på anläggningen.
- Obligatoriskt krav på uppvisande av körkort för personbil (eller förarbevis i förekommande fall).
- Information om hjälmtvång vid uthyrning av golfmoped (med möjlighet till eventuell uthyrning).
- Uthyrningskontrakt bör vara obligatoriskt för all typ av fordonsuthyrning.
- Information om fordonets försäkringsskydd samt parternas ansvar under uthyrningsperioden ska ges i samband med tecknande av uthyrningskontrakt.
- Den som hyr fordonet ska ta del av lokala bestämmelser och bör intyga att det skett med sin namnteckning.
- Missbruk i olika former bör rapporteras enligt lokala bestämmelser.

8.2 Körning med privatägda fordon

- Körning med golfbil eller golfmoped kan bara medges om godkännande finns från markägaren, dispensbeslut föreligger från LS samt om direktiv finns från styrelsen eventuellt baserat på årsmötesbeslut.
- Kontroll att fordonet är trafikförsäkrat (i förekommande fall).
- Informera om ägaransvar.
- Informera om föraransvar.
- Den som kör fordonet ska ta del av lokala bestämmelser och bör intyga att det skett med sin namnteckning (förslagsvis säsongsvis).
- Missbruk i olika former bör rapporteras enligt lokala bestämmelser.